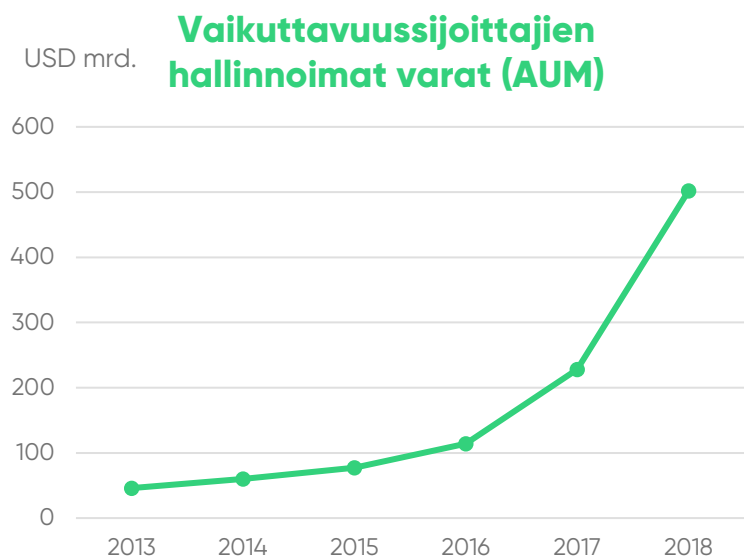

VAIKUTTAVUUSSIJOITTAMINEN PÄÄOMASIJOITUSALALLA

Vaikuttavuussijoittaminen kasvaa huimaa vauhtia

Vaikuttavuussijoittaminen - impact investing - on nopeimmin kasvavia sijoitusstrategioita pääomasijoitusosalalla. Kasvun ajurina toimii lisääntyvä huoli ilmastonmuutoksesta, maapallon kantokyvystä, eriarvoisuudesta sekä monesta muusta ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvästä kielteisestä ilmiöstä. Sijoittajat varakkaista yksityishenkilöistä suuriin eläkeyhteisöihin haluavat yhä enemmän ohjata varoja sijoituskohteisiin, joissa tuoton rinnalla syntyy välillisiä positiivisia vaikutuksia ympäristöön ja koko yhteiskuntaan.

Etenkin uusi sukupolvi - milleniaalit - on äärimmäisen huolissaan ympäristöä ja koko yhteiskuntaa kohtaavista haasteista ja vaatii myös omilta sijoituksiltaan aikaisempaa enemmän vastuullisuutta¹. Kun he perivät arvioidun 30 biljoonan dollarin sijoitusvarallisuuden, kysyntä vastuullisille sijoituskohteille kasvaa merkittävästi². Tämä kysyntä ja paine toimia vastuullisesti siirtyy suoraan rahastonhoitajille. Tämän osoittaa konkreettisesti vaikuttavuussijoittajien hallinnoiman varallisuuden kasvu, joka vuoden 2018 lopulla saavutti jo yli 500 miljardin dollarin tason³.

Sijoituskohteiden vastuullisuus ja vaikuttavuus kytkeytyy yhä selkeämmin myös arvonnousuun. Uudet sukupolvet pitävät yritysten roolia ympäristöä ja yhteiskuntaa kohtaavien haasteiden ratkaisemisessa keskeisenä¹. Kestävä kehitys ohjaa vahvasti heidän kulutuskäyttäytymistään ja valintojaan. On siis selvää, että vain vastuullisesti ja kestävästi toimivat yritykset voivat menestyä kilpailussa pitkällä tähtäimellä. Vielä tärkeämpi huomio on kuitenkin se, että niillä yrityksillä, jotka eivät vain yritä minimoida aiheuttamia haittoja, vaan pyrkivät löytämään ratkaisuja näihin globaaleihin ongelmiin, on käsissään valtava bisnespotentiaali.

¹ Deloitte. 2018. *2018 Deloitte Millennial Survey*.

² EY. 2017. *Sustainable Investing: How the millennial generation invests its wealth*.

³ GIIN. *Annual Impact Investor Surveys 2013-2019*.

Uusi tutkimus avaa vaikuttavuussijoittamisen periaatteita ja parhaita käytäntöjä

Pääomasijoittajat ry:n uusi tutkimus selvitti vaikuttavuussijoittamisen periaatteita ja käytäntöjä eurooppalaisten pääomasijoittajien keskuudessa⁴. Tutkimukseen osallistui 22 pääomasijoitusfirmaa, joilla on yhteensä 415 portfoliofirmaa vaikuttavuusrahastoissaan. Tutkimuksen keskiössä oli erityisesti vaikutussijoittamisen määritelmän selventäminen, vaikutusten mallinnus- ja mittausmenetelmien kartoittaminen, erilaisten kompensatorakenteiden vertailu sekä kaikkien näiden tekijöiden vaikutus sijoitusten taloudelliseen tuottoon ja saavutettuihin vaikutuksiin.

Tutkimuksen löydöksistä käy selkeästi ilmi, että valtaosa vaikuttavuussijoittajista toimii monelta osin kuten perinteisetkin pääomasijoittajat Euroopassa: tavoitteena on saavuttaa markkinaehtoista tai jopa sitä parempaa tuottoa ja sijoituksia tehdään pääasiassa eurooppalaisiin yrityksiin. Kaikki tutkimukseen osallistuneet sijoittajat uskovat, että rahastosijoittajien kiinnostus vaikuttavuutta tavoittelevia rahastoja kohtaan kasvaa tulevina vuosina kiihtyvällä tahdilla.

Tilastollisen analyysin tulokset antavat viitteitä sijoittajien käyttämien menetelmien ja käytäntöjen tehokkuudesta. Ensiksikin, vaikutusten mallintaminen ennen sijoituspäätöksen tekemistä, erityisesti räätälöityjä menetelmiä käyttämällä, näyttäisi parantavan sijoitusten taloudellista tuottoa. Toiseksi, jotkin mittausmenetelmät, joita käytetään portfolioyhtiöiden saavuttamien vaikutusten seurannassa näyttävät parantavan sijoitusten vaikuttavuutta, kun taas osa niistä näyttää heikentävän sijoitusten taloudellista tuottoa. Mittausmenetelmät kehittyvät kuitenkin jatkuvasti, joten tässä vaiheessa parhaiden käytäntöjen määrittäminen on vielä liian aikaista. Lisäksi tulokset osoittavat, että pelkästään sosiaalisten vaikutusten tavoitteluun keskittyminen sekä rahaston hallinnointiyhtiön kompensaaation sitominen saavutettuihin vaikutuksiin saattavat heikentää sijoitusten taloudellista tuottoa.

Kaiken kaikkiaan tutkimus tarjoaa siis käytännön tietoa sekä pääomasijoittajille että rahastosijoittajille. Vaikuttavuudesta kiinnostuneille pääomasijoittajille tutkimus tarjoaa kattavan paketin tietoa eurooppalaisten kollegoiden käyttämistä lähestymistavoista ja menetelmistä. Lisäksi eri käytäntöjen vertailu auttaa parhaiden käytäntöjen toimeenpanossa. Rahastosijoittajille tutkimuksen viesti on yksinkertainen: vaikuttavuussijoitusrahastoja on tarjolla yhä enemmän ja rahastosijoittajat ovat merkittävässä asemassa asettaessaan niille tietyn vaatimustason vaikutusten ja tuottojen suhteen ja määrittäessään siten koko toimialan standardeja.

Mitä vaikuttavuussijoittaminen tarkoittaa?

Vaikuttavuussijoittaminen määritellään yleisesti sellaiseksi sijoitustoiminnaksi, jolla tavoitellaan tietoisesti sekä taloudellista tuottoa että mitattavia positiivisia sosiaalisia tai ympäristöllisiä vaikutuksia. Positiivisten vaikutusten tavoittelu ei tarkoita tuoton pienentymistä, sillä vaikuttavuussijoittajien tavoitteena on löytää nimenomaan sellaisia kohdeyrityksiä, joissa positiiviset vaikutukset liittyvät kiinteästi yrityksen liiketoimintamalliin ja ansaintalogiikkaan.

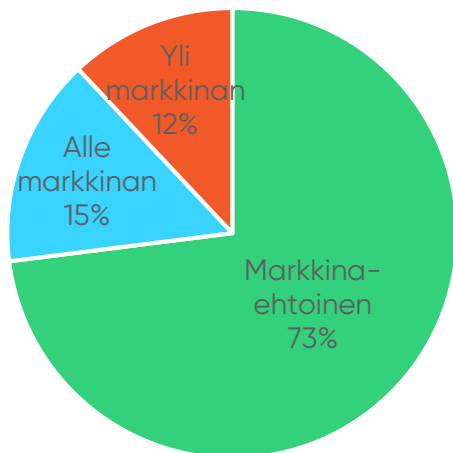
⁴ Kirppu, 2019. *Vaikuttavuussijoittaminen pääomasijoitusosalalla*.

Otoksia tutkimuksesta: Eurooppalaisten vaikuttavuussijoittajien näkemyksiä ja käytäntöjä

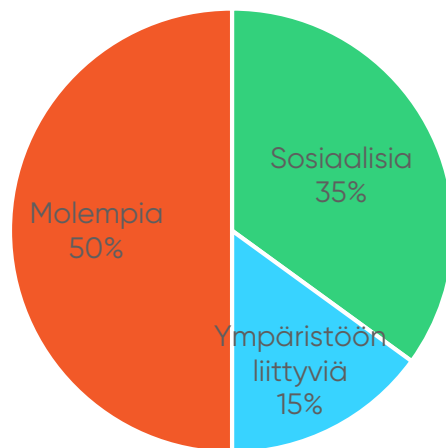
Tutkimukseen osallistuneiden eurooppalaisten vaikuttavuussijoittajien vastauksista käy selvästi ilmi, että valtaosalle heistä vaikuttavuussijoittamisessa on kyse normaalista sijoitustoiminnasta, jossa sijoituksilla tavoitellaan markkinaehtoista tuottoa. Sijoittajien ei siis tarvitse luopua tuotoista saavuttaakseen vaikuttavuutta, vaan niitä tavoitellaan samanaikaisesti.

Vaikuttavuussijoituksia tehdään myös laaja-alaisesti eri toimialoille, ei vain sosiaalisiin hankkeisiin. Vastaajista puolet keskittyy saavuttamaan sekä sosiaalisia että ympäristöön liittyviä vaikutuksia ja 15 prosenttia tavoittelee ainoastaan ympäristöhyötyjä.

Millaisia tuottoja tavoittelette?

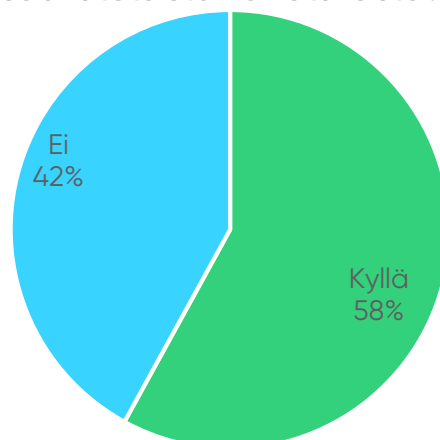

Millaisia vaikutuksia tavoittelette?

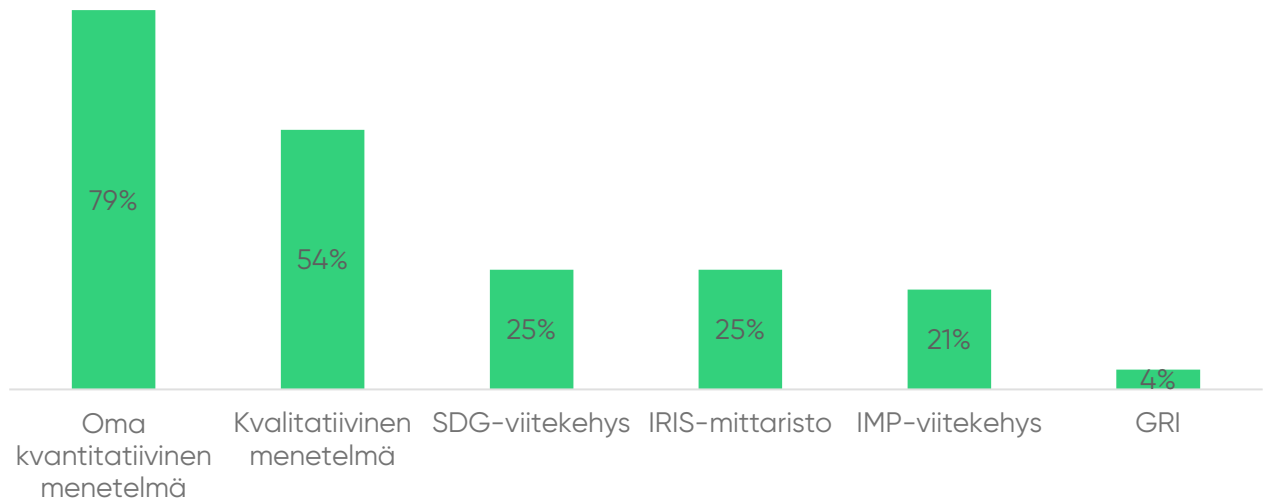
Saavutettujen vaikutusten käyttäminen kompensaation muodostumisperiaatteena jakaa vastaajien mielipiteitä: 58 prosentilla vastaajista kompensaatio on sidottu vaikutuksiin, kun taas 42 prosentilla kompensaatio riippuu ainoastaan taloudellisesta tuloksesta. Kompensaation sitominen vaikutuksiin ei siis ole edellytys vaikuttavuussijoittamiselle, vaan käytännöt vaihtelevat.

Riippuuko kompensaationne saavutetuista vaikutuksista?

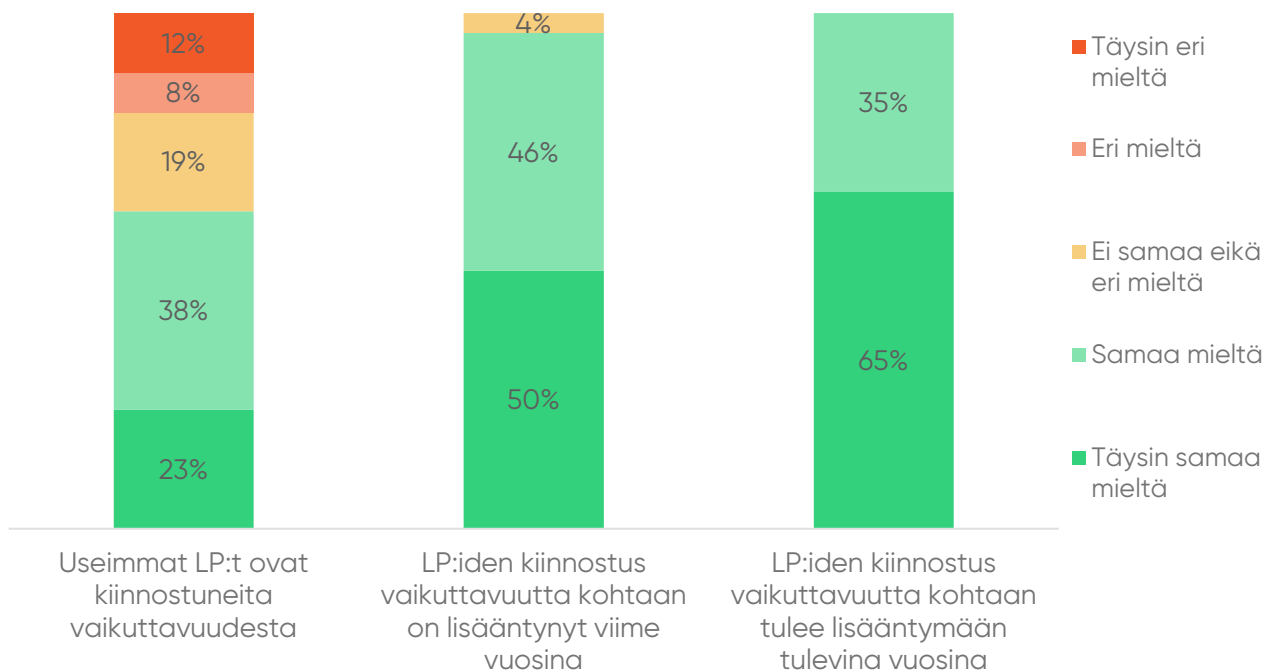

Myös portfolioyhtiöiden saavuttamien vaikutusten mittaamisen suhteen vastauksissa on laaja jakauma. Itse kehitetyt menetelmät ovat selkeästi suosituimpia: lähes 80 prosenttia vastaajista kertoo käyttävänsä omia mittausmenetelmiään. Yli puolet käyttää myös laadullisia mittareita saavutettujen vaikutusten kuvailemiseen. Yleisesti saatavilla olevista mittausmenetelmistä suosituimpia ovat SGD-viitekehukseen nojaavat mittarit, IRIS-mittarit sekä IMP-viitekehysten mukaiset mittarit (lopussa lisätietoja eri mittareista).

Mitä menetelmiä käytätte vaikutusten mittaamiseen?

Yhdestä asiasta vastaajat ovat kuitenkin erittäin yksimielisiä: vaikuttavuus kiinnostaa rahastosijoittajia. Vastaajien näkemyksen mukaan rahastosijoittajien kiinnostus vaikuttavuussijoittamiseen on kasvanut viime vuosina ja ennen kaikkea se tulee jatkossa vain lisääntymään.

Vaikuttavuussijoittamisen periaatteet

Mitä tulisi huomioida vaikuttavuussijoittamisen aloittamisessa?

1. Vaikuttavuustavoitteet

Ensimmäiseksi on päätettävä, minkälaista vaikuttavuutta haluaa tavoitella ja saavuttaa. Tähtäimessä voi olla johonkin tiettyyn ilmiöön, kuten fossiilisten polttoaineiden käyttöön vaikuttaminen, tai tavoitteeksi voi ottaa laajemmankin teeman, kuten ilmastonmuutoksen ehkäisemisen. Tavoitteet voivat myös rajautua tiettyyn maantieteelliseen alueeseen tai ne voivat olla globaaleja; ne voivat keskittyä tietyn ihmisryhmän olojen parantamiseen tai koskettaa kaikkia.

2. Mallinnustapa

Kun vaikuttavuustavoitteet on asetettu, on selvitettävä, miten ja minkä osatekijöiden kautta niihin voi vaikuttaa. Jos tavoitteena on fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen, tarjolla olevien vaihtoehtoisten polttoaineiden määrä on (vain) yksi osatekijä ilmiössä. Jos uusiutuvia vaihtoehtoja ei kuitenkaan puutteellisten varojen tai muiden esteiden vuoksi oteta käyttöön, fossiilisten polttoaineiden käyttö ei vähene. Jotta siis saavutetaan myönteisiä muutoksia, jotka saavat aikaan pidemmän aikavälin todellista vaikuttavuutta, on ymmärrettävä tavoitellun muutoksen todelliset esteet ja miten niihin voidaan vaikuttaa.

3. Mittaristo

Kun vaikutusketju ymmärretään hyvin, on helppo mitata oikeita asioita. Polttoaine-esimerkissä uusiutuvien polttoainevaihtoehtojen määrä tai uusien uusiutuvia polttoaineita käyttävien laitosten määrä eivät ole riittäviä mittareita, vaikka ne voivat sellaisilta aluksi vaikuttaa, vaan täytyy mitata myös esimerkiksi uusiutuvilla polttoaineilla korvattujen fossiilisten polttoaineiden määrää.

4. Raportointi

Saavutettua vaikuttavuutta täytyy seurata ja raportoida siitä myös sijoittajille. Sijoittajat haluavat tietää, mitä heidän varoillaan on saatu aikaan ja onko asetetut vaikuttavuustavoitteet saavutettu. Tilannetta seuraamalla aktiivinen pääomasijoittaja voi myös ohjata ja opastaa kohdeyhtiötään oikeaan suuntaan, jotta tavoitteet saavutettaisiin.

Lisätietoa

GIIN. *What you need to know about impact investing*. Saatavilla: <https://thegiin.org/impact-investing/need-to-know/>

Kirppu, 2019. *Vaikuttavuussijoittaminen pääomasijoitusallalla*.

Männistö, H. 2016. *Vaikuttavuusinvestoinnin opas sijoittajille*. Sitra. Saatavilla: <https://www.sitra.fi/julkaisut/vaikuttavuusinvestoinnin-opas-sijoittajille/>

Pääomasijoittajat ry, Sitra, Deloitte. 2017. *Vaikuttavuussijoittamisen mahdollisuudet pääomasijoittamisessa*. Saatavilla: <https://paaomasijoittajat.fi/wp-content/uploads/2019/09/2017061.pdf>

IRIS on mittaristo, johon kuuluu yli 500 erilaista vaikuttavuuden ja tuottojen

mittaamiseen tarkoitettua mittaria. Sijoittaja voi valita niistä itselleen olennaisimmat.

GIIRS

RATINGS
& ANALYTICS
for Impact Investing

GIIRS on IRIS-metriikoihin perustuva pisteytysjärjestelmä, jota voidaan käyttää esim. rahastojen pisteyttämiseen ja vertailemiseen.

SDG:t koostuvat 17 tavoitteesta, jotka YK on julistanut maailman suurimmiksi ongelmiksi ja joihin se pyrkii vaikuttamaan vuoteen 2030 mennessä.

**IMPACT
MANAGEMENT
PROJECT**

IMP on hanke, joka pyrkii muodostamaan yhtenäisen mittauslogiikan vaikuttavuudelle. Mukana on alan keskeisimmät toimijat.

The **Upright**
Project

Upright Project on suomalainen hanke, joka mittaa yritysten netto-vaikutusta hyödyntäen koneoppimismenetelmiä